

nosti té, kterouž jemu hned nejbliž po sobě pustil byl Stvořitel, myslí veselou, rozumem střízlivou, vůlí šlechetnou, pamětí spofádanou a mocným nad tvory panováním protiv. Odkudž přišlo, že duše i v třetím centru, kdež jí byt vykázána, zviklána, totiž v těle; odkudž jí nemoc a smrt vyháňjí: z čehož ze všeho co poslo, vidíme a cítíme přezalostně; jmenovitě, že jsme v hrozné motaniny uvedeni, kteréž nás zachvacují a námi toč k bídě a zahynutí násěmu. Nebo pamět, nám ze všeho brku vyražena jsuc, jako závrativá jest, na Stvořitele svého nikdá teměť, leč běžné a naopak nějak nevpomene, mezi tvory pak tak se plete a motá, že se ani sama jakž náležít upamatovati nemůž, kde jest a co se s ní dělá. Rozum, z centrum svého (jenž jest světlo boží) se vysmekna, slepě se mezi věcmi stvořenými vrtí a motá, ničeho se právě chytiti, ničeho stihnouti, ničeho rozeznati nemoha, všecko sobě v hromadu plete a mate, a jednáč toho, 15 jednáč | onoho se chytaje, ke všemu šilhá a slepě přemizerně. Vůle pak, ta všecku chut všetečnou opovázlivostí ke všelkým nectnostem duši potahující, rozličnými jí hanebnostmi máže a kálí. Až naposledy myslí neb svědomí, všecku tu směšití stíhající, strach, bázeň, tesknost, trápení, bolest a oškvávní hroz- 20 nějších nějakých žalostných věcí v člověku pšebí, jichž i neudě spolu s ďáblem na věky, nesmiluje-li se Bůh.

KAPITOLA IV

Další vypsání motanin lidských.

Ezechielovi Bůh u vidění běh světa a předivné své jeho řízení 25 ukázati chtěje, ukázal jemu čtyry kola, jedno v druhém; jichž výšost byla od země až pod oblohu, kteréž se tak jedno v druhém, avšak na čtyry strany jdouce, s zvukem obracela a tak prudce a divně svíjela, že z nich hrůza šla. Uprostřed pak kol bylo čtvero ohnivých zvířat a uprostřed duch, kterýž je pudil. 30 Čímž všim předivná a samému Bohu známá světa správa vymalována jest: že ačkoli se všechny lidské věci, jako v kolách nějakých sem tam se točie, motají, Bůh však jak skrze službu

5 ji nemoc a smrt vyháňjí *A, L*] se skrze smrt vyhání *V* — 8 zahynutí *A, L*] k zahynutí *V* — 9 jsuc *A, L*] chybí *V* — 9 teměť *A, L*] teměť *V* — 15 jednáč... jednáč *A, L*] jednáč... jednáč *V* — 17 chut všetečnou *A, L*] chut i moe k dobošmu potratila: tolko jí milo, co Bohu odporné: také všetečnou *V* — 24 Další vypsání *A, L*] Vypsání další *V* — 26 čtyry *A, L*] čtyři *V* — 27 výšost *A, L*] vysokost *V* — 27 oblohu *A, L*] oblohu na pohledění jako sklo *V* — 28 čtyry *A, L*] čtyři *V* — 28 jdouce *A, L*] jdouce *V* — 30 uprostřed duch *A, L*] uprostřed zvířat duch *V* — 31 samému *A, V*] sámému *L* — 32 kolách *A, L*] kolech *V*

Tajemství Ezechielových kol.

Seďm kol. v nichž se točí a motá život náš.

1. Obloha.

2. Živlové.

anjelů, tak i sám duchem všemohoucností své všecko to že řídí předivně. Kteréž sic božské řízení věcí našich nám nezpytatelné jest: ale motání to samo nás a věci našich jakž také poznati můžeme.

5 Nebo i Šalomoun, na běh světa se dívaje, že všecko v kolo jde, vysvědčil: jedno zbhuru, druhé dolu; jedno že vstává, druhé | padá; jedno přichází, druhé mjíjí; a že člověk, mezi tím 29 se motaje a pleta, nic odtud nemá než bídné kvatlování a trápení ducha, a že toho vymluvíti, ani se na ty motaniny dváním nasytiti, ani tomu pod nebem jaké rady naleznouti, nedostatků sčísti a zkřivenin zpřímiti nelze (Eccles. 1). Podívámež se tedy i my, jak jest přenepokojný a plný kolotání život náš. Nebo v kole jsme, pokud pod oblohou jsme: či co dím v kole? 10 V kolách, divně spletených kolách jsme; an námi jedno sem, druhé tam, třetí onam zmítá. Nebo nikdež v centru nestojíme, odevšad jsme vystoupili, okolkové nás zachvacují a námi házejí sem tam.

První kolo, v kterémž se tlučeme, jest obloha; druhé kolo živlové; třetí kolo živí tvorové, mezi nimiž byt máme; čtvrté 20 kolo náši spolulidé; páté kolo ďáblové; šesté Bůh a anjelé jeho: sedmé, nejspletenější kolo, jsme my sami sobě. Na kteréž kola a naše bídně v nich se motání kdyby se kdo právě podívati uměl, jistěže by se s Ezechielem užasí a zhrzil.

Předně zajisté obloha prudkým během vůkol země se točí, 25 časy života našeho nám s sebou zachvacuje, nýbrž život nám na kusy stříhá: takže co rok, co den, co hodina, co okamžení, vždy nam života ukracuje a ukracuje a blíž k branám smrti žene. Oblakové jednáč nám nebo a vodlé toho mysl kormoutí a kálí, jednáč vodou, ledem, ohněm na nás hází; a často nám 30 to, což nám z slunce a hvězd docházeti má, přejímající, ne podlé vůle naší, než často proti vůli naší a s velikým našim nepohodlím počasí formují.

Živlové sami, tak i jinak se mísíc a z glejchu | vystupující, 30 tak dobře nám k zhoubě jako k službě vždycky pohotové jsou. Země aby se pod námi nepodvracela, báti se; vody aby nám buď nevyšchly, neb rozmohouc se nás nevytopily, hleděti; s ohněm, aby nám hořel, avšak čeho páliiti nemá, aby nepálil, práci a starost míti; od větru také a bouří tytýž nepohodlí snášeti musíme. Stavení, stromoví, skáli tytýž se kácí a zařecuje; jídlo a pití,

2 řízení věcí našich *A, L*] věci našich řízení *V* — 3 věci *A, V*] věci *L* — 6 zbhuru *A, V*] zbhuru *L* — 6 dolu *A, L*] dolů *V* — 7 druhé *A, L*] jiné *V* — 8 motaje *A, V*] mata *L* — 9 ani se *A, L*] ani *V* — 9 díváním *A, L*] se díváním *V* — 11 Eccles. 1 *A, L*] chybí *V* — 18 tlučeme *A, L*] tlučem *V* — 28 jistěže by se *A, L*] jistě že by se *V* — 24 točí *A, L*] točí *V* — 27 života ukracuje a ukracuje *A, L*] života ukracuje a ukracuje *V* — 28 jednáč... jednáč *A, L*] jednáč... jednáč *V* — 29 kali *A, L*] káli *V* — 29 hází *A, L*] házejí *L, V* — 31 vůle naší *A*] vůle naší *L, V* — 32m. 2. Živlové. *V*] chybí *A, L* — 36 nás *A, L*] chybí *V* — 38 snášeti musíme *A, L*] snášíme *V* — 39 tytýž *A, L*] tytýž *V*

kterýmž podpíráme život, často se nám v tráveninu, nemoc a smrt obrací: práce, jimiž se živíme, těla neb myslí unavení, namožení a přetržení častokrát s sebou nesou; kterýmž však musíme trávit život svůj a jako v kole v nich běhati.

Třetí kolo jsou životičkové, s nimiž a mezi nimiž zemský náš byt jest, kteříž ačkoli k službě nám stvoření jsou, jsou však nám ku práci a zaměstknání, někdy k hněvu, často i k nebezpečství: ježto se nemalý lidu díl s nimi jako v kole běhá, neb myslí honí a kvaltuje.

Ovšem pak lidé a nás s nimi v světě byt prodávč jest kolo, v kterémž se přebídně zmitáme tak i jinak. Předně zajisté berou nás s sebou násilně obyčejové a navyklosti světa: kteříž buď že chvalitební neb nechvalitební jsou, jako proud nás zachvacují a po sobě táhnou: takže ač častokrát tělo i duše, život i zdraví, pověst i svědomí násilí trpí, třeští, praští, láme se a trhá, zepřítí se však a odolati nelze, abychom nečinili, co jiní činí a k čemuž nás příkladem svým potáhli. Někdy příkladové jedni sem, druzí tam táhnou, že na vše strany roztržen jsa člověk, co v zamotaném číniti neví, ani kudy, ani kam se to jde neb lti, nerozuměje a rozuměti nemoha. Některých 30 slepěje vidíme před sebou přímo, jiných zpět, jiných na stranu: často nevíme, kterých šetřiti, kterým vyhybati: někdy víme, avšak po nich jíti zachvacující odporný vítr neb jiná motanina nedá. K tomu nevěra, zlost, lest, nenávisť, ošemetnost, ukrutnost lidská častokrát sobě nás jako mítě podávají. Jazyk, chtěl-li by se jím spravovati a ucha jemu nastavovati, plný jest marnosti, po nebi i zemi se vozí, bylé i nebylé v hromadu plete, černé za bílé a hořké za sladké a na odpor vyhlašuje: tak mezi tím vrtká věc jsa, že jednu a touž věc na obrat staví a boří, jistí i v pochybnost dává, chválí i haní, radí i odrazuje: a to 30 tak mocně častokrát, že (leč by kdo železným byl) nelze než jemu kvůli sem tam se kloniti, ba házeti sebou, s hanbou často i s škodou svou. Protož s. Jakub oud ten ohněm nazval, roznejším kolo běhu života našeho (Jak. 3, 6). Oči bližních také nás divně zachvacují, jednak pooblebné, jednak lstivé, 33 jednak jiskřivé po nás se zavracující: odkudž se při nás jednak hněv, jednak bázeň, jednak veselost, jednak podezření, a tak rozličné myslí znepokojení dělá. Ruce jejich někdy hladí, někdy drápí, někdy co dělají, rozeznati nelze. Nohy někdy předcházejí a k pastem vábí, někdy následují a stíhají a do těsna někým 40

7 ku práci A, L] k práci V — 17 potáhli L, V] táh. potáhl A — 21 na stranu A, L] v stranu V — 22 vyhybati A] vyhybati L, V — 24 lest A, L] lest, zázvist V — 26 jin A, L] jin V — 27 vozí A, L] vozí V — 29 na obrat A, L] na obrátku V — 29 stavi A, L] stavi V — 31 železným A, L] železný V — 32 s škodou A, L] škodou V — 33 jednak... jednak... jednak A, L] jednak... jednak... jednak V — 36 jednak A, L] jednak V — 37 jednak... jednak... jednak A, L] jednak... jednak V — 38 jejich A, L] jejich V — 40 pastem A, L] pastvě V

ženou: an všudy buď nebezpečství, buď podezření, aneb aspoň nejistota, kam ta která věc zavěští chce neb může. Neví zajisté žádný, kde vrah řhá, kde sloděj, kde násilník, kde škůdce, kde sok, kde klevetník, kde neopatrný, někdo samou třeba neprozřetelností neštěstí nastrčiti mohoucí. Často kdo | se přítelem dělá, nepřítel jest: rádce krádece; vůdce svůdce; ochránce okrádce; vrehnost přehlost a tyranství. Žádné naprosto divoké šelmy tak s sebou nezacházejí jako lidé s lidmi, jasně, pověst, zdraví, životy na kusy sobě trhající a sebe vespolek co nejukrutněji trápíce a hubíce. A to jest hrozný ten vir společných chumelenin našich.

5. Dáblové.

Páté kolo jest náše s dábly, nečistými duchy se shánění, kteříž (to pak z božího vyjevení víme) v velikých houfích dnem nocí obcházejíce, v jaké mohou i hřichy, i sic neštěstí nás vhnějí, i tajnými vnučeními k zlým věcem podpalující, i příčin a příležitosti k nim naskytající, i rotíce nás vespolek, i živly proti nám boufíce. Někdy se proměňují v anjely světlosti a za přátely nám se stavějí, litují, radí, prosí, nic však, než aby hloupý člověk nad jámu uveden byl, obmýšlejíce: z toho zase dorážejíce vzteklo hrozí, děsí, puří a dohánějí, jak a k čemu koho nakloněného býti vidí, tak a z té strany k němu šturmuje, lstí neb mocí podvracejí. Neříť té duše pod nebem, která by outoků jeho jeden den prázdna byla: právě se jako v kole on s námi a my s nim, točime, pokudž živi jsme. Dá-li se jim 25 kdo osedlati, nešťastný jest, ženou jej a puří z hřichu do hřichu, z mráskoty do mráskoty, aniž mu pokoj dají, až ho naprosto na zahynutí přivedou: často se i sami nad nimi katany dělají tělesně. Pakli se jim kdo brání, rovně také odpočinutí nemá žádného, lákají, vábí, pokoušejí, straší také a děsí, též podtrhnou 30 a k hřichům přivéstí usilující: aniž v tomto boji i nebedlivější bez ran, strámů, modřin procházejí, nejen na svědomí (což častá věc), ale i na těle někdy a na | statku, jakž příkladově v Pis-

6. Bůh a anjely.

33 mích poznamení (zvlášť nejznámější Jobů) ukazuje. Šestá náše práce s Bohem samým jest, Stvořitelem našim; kterýž okřelek života našeho nám vyměřív příkazy svými, chce, abychom jako v závod běhali, z mezi však vytknutých nikam se nevychylující. Když pak my buď leností postáváme, neb mdlouhou ustáváme, neb všetečností vybíháme, neb urputností se zatínáme, on za námi jednak s pohřížkami, jednak 40 s metlou, holí, mečem, ohněm se shání, žehře, viní, mrská, bije, seká, páří. Mor, hlad, válka, povodně, zemětřesení,

6 rádec krádece A] rádec zrádce L; tovaryš, zrádce V — 16 a příležitosti A, L] i příležitosti V — 16 naskytající A, L] naskytující V — 17 nam A] nám L, V — 17 v anjely A, L] v anjely V — 18 se stavějí A, L] stavějí V — 24 s nim A, L] s nim L — 25 z hřichu do hřichu A, V] z hřichů do hřichů L — 26 dají A, L] dají V — 34 našim A] našim L, V — 37 nevychylující A, L] neuchylující V

nemoci a jiná duše i těla trápení jeho jsou, jímž nás stihá a strhá, rány: takže před Všemohoucího rukou nikdy a nikdež ani živi ani mrtví bezpečni nejsme.

Naposledy, nejzmatanější kolo jsme my sami sobě pro nestižitelnou vrtkavost a zmatanost myšlení i činů svých. Srdce blázna jest jako vozni kolo, a jako loukot točíc se myšlení jeho, dí Sirach (kap. 33, 5). Ale kdo smaže písmo toto? Všickni jsme tu obsaženi beze vší výminky (o tom, co přirozené jest při li-dech, mluvím): mysl naše přeneukojitelná věc jest, buď že bdíme neb spíme, pracujeme neb zahálíme, vždycky ona shání 10 a po nebi, po zemi, po pekle, po lidských srdcích, řečech a činech se touží: nic odtud krom daremého kolotání a ustání nemá. Rozum pak nás ten převšetečný jest, do všeho všudy nahlédáti se pokoušející: nic není tak vysokého ani hlubokého, čeho by on vystihnouti neusiloval, ani tajnosti božské v pokoji 15 před ním ostáti nemohou, aby do nich nenarážel: ježto odtud nic nemá než trápení a tytýž zahanbení. Žádosti ovšem naše jsou kolo, v kolo námi zmitající. Nebo srdce naše velmi jest věc vybitrává a přitom neukojitelná, po čem se kolí pustí, urputně při tom lpějící a odvrátiti se nejdající. Zamluje-li kdo statek a jmní, vždycky se mu s tím srdce obírá, vždycky truh- 20 ly, pytlíky, stodoly, roli v očích zavazuje, vždycky v uších bfin- kot peněz vzní, vždycky do nosu vůně žisku zaráží, vždycky mysl z toho, co má, na to, co nemá, běhá a skáče: za onono, aby neublylo, ovšem se nerozmrhalo, se boje; tohoto pak jak dostati, se trápí. A to nejen když bdí, vždycky činí (aneb trpí raději): ale i když spí, pokoje nemá: tak ním lákonná žádost v kolo točí bez konce. Podobně jest, kdo rozkoše zamluje, vždycky se mu mysl po mísách, kouvách, a kdež jmenovati 25 nesluší, tlúče. Tak kdo po slávě dychtí, ten sobě Dedalova křídla vždycky v myslí formuje a lípá, pak připíná a létá: a to se mu bez konce v myslí dělá. Podobně se děje, kdo po moudrosti a umění dychtí, aneb po lásce a přízni něčí, etc. V tom ve všem ačkoli jest neukojitelná mysl naše, vrtkavá jest však, leckdys sobě své věci osklívá tím i jiným způsobem: takže kolo neusta- 35 věčnosti naší jednak přímo, jednak zpět se točí, tíse státi nikdá neumí. Točení pak to někdy a při někom mírnější jest, někdy

1 nemoci A, L] chybí V — 1 jímž A, L] jímž V — 1 stihá A] stihá L, V — 2 rány: takže A, L] rány: anjelé služebníci jeho ke všemu dopomáhají, takže V — 4m. 7 ... svou A, L] chybí V — 4 nestižitelnou A, L] nevystižitelnou V — 5 zmatanost A, L] zmatanost V — 6 výminky A] výminky L, V — 8 jest při lidech A, L] při lidech jest V — 12 se touží A, L] se slouká V — 13 nemaje A, L] nemajeci V — 13 převšetečný] převšetečný A — 15 taj- nosti L, V] taji, tajnosti A — 15 v pokoji před ním A, L] před ním v po- koi V — 18 velmi jest A, L] jest velmi V — 21 statek a jmní A, L] jmní a statek V — 21 s tím srdce A, L] srdce s tím V — 22 nerozmrhalo A, L] nezmrhalo V — 27 ním A] jím L, V — 28 Podobně A, V] Podobně L — 21 létá A] líta L, V — 32 V tom ve všem A, L] V tom všem V — 32 své své A, L] věci své V

7. My sami neukojitelně myslí svou.

a při někom nemírné: zvláště když se v tom, v čem sobě kdo zakládá, aneb hrubě dobře, aneb hrubě zle dáfi.

Takže touží-li po čem, touží nemírně: vezme-li co v nenávist, neuvíří nemírně: raduje-li se nad čim, raduje se nemírně: 1 žalostí-li, žalostí nemírně, často tak, že by se na sto tisíc kusů srdce rozskočiti mohlo. A není takových; (již pak otkudkoli přicházejí) kolotání žádný člověk práden: víc neb méně 35 každý se v tom kole motá, i sami Bohu oddaní.

Nebo dokud člověk živ jest, proměnitelnosti i proti svému 10 chtění poddán jest; takže jedná jest veselý, jedná smutný; jedná pokojný, jedná zkormoucený; jedná udatný, jedná choullostivý; jedná v nábožnosti vroucí, jedná chladnější; jedná chtivý a jadrný ku pracem, jedná tesklivý a všecko sobě osklívící. A takové rozdílné myslí zachycování (příklado- 15 vě osvědčují), čím kdo zdárnější z přirození mysl má, tím prudší bývají: rovné jako dutí a bouření moře násilněji na hlubinách bývá nežli na mělčinách. A jest to přepracné a těžké. Nebo nezle o člověku povědino, že ač mu mnohé na světě věci nesmesitelné jsou, všecko však snáže nežli sebe sám nese. Dokud 20 zajisté v sobě sám hoje nemá, zevnitřní žádání věc ho nevyvrátí, ani sám satan utoky svými: ale když se v samém člověku boj začne tla s duchem, rozumu s věrou, netrpělivosti a trpělivostí, pochybování s doufáním, tu tesknostem a trápením konce není. Jest pak při člověku boj ten ustavičný, jedno za druhým vždyc- 25 ky se to jako v kolo honí, jedná tělo vítězí, jedná duch, jedná se rozum vynáší, jedná víra; jedná se srdce tuží, jedná slábné: jedná naděje vestívá, jedná padá. Takž jde utok za utokem, pokušení za pokušením, boj za bojem, pád za pádem, holest za bolestí, že Pavel volati mus: Bídny já člověk, kdo 30 mne vysvobodí z toho těla smrti? Odejde-li jedna něfest, anť druhá v patách: nýbrž než jedna odejde, jiná již číhá, nýbrž jedna na druhou přichází: nýbrž hromadně se jedny na druhé 36 spou; někdy dosti malické pokušení přijde, a hrozných nadělá v myslí roztržitosti a trápení: a jak tomu obrániti, kde toho 30 míra jaká, kde konec jaký?

1 v čem sobě kdo zakládá A, L] sobě kdo zakládá V — 3 po čem A, L] po něčem V — 3 vezme-li ... raduje se nemírně A, L] chybí V — 10, 11, 12 jedná... jedná A] jedná... jedná L, V — 12 ku pracem A, L] k pracem V — 16 násilněji A, L] násilněji V — 17 těžké V] těžké A, L — 18 mnohé na světě A, L] v světě mnohé V — 19 všecko... nese A, L] ještě však všecko snáže nežli sebe sám nese V — 20 sam A] sám L, V — 20 žádná věc ho A, L] ho žádná věc V — 26 jedná slábné A] jedná slábné L, V — 26 člověk] člověk A, L, V — 29 kdo A, L] kdož V — 34 obrániti] obrániti? A, L; obrániti? V — 35 jaká, jaká? A, L, V

KAPITOLA V

Ze příčina a počátek našeho z centrum vystupování, a tak všeho kolotání a trápení samosvojnost jest.

Taková ta nebezpečná osidla a bolestné lidského života mučiny dávno rozumní nejedni znamenavše, lékařství proti tomu nějakého hledali, někteří utíkáním ven z lidí, na poušť někým, kdež by žádných k nepokojům příčin neměli; jiní zpepěním se myslí své a takovým se zatvrzením, aby žádných přicházejících odpuštění nic nedbali, buď jak buď. Obojích předsevzít zmažili; ale oboje k vyhýbání bídám nedokonalé. Poustevníků zajisté následovati nevěsčnám se třetí. Nebo kdybychom se všickni z společnosti lidské rozběhli, což by to bylo? Svět by zpustl a my tím více zdivočeli. Ať mlčím, že se hrubě mylí a s nadějí chybují, kdo tou cestou bídám a nebezpečstvím vyhýbat se domnívá. Nebo zdaž nám jen od lidí příkoří jest? Větak oni jedno toliko (jaké jsme spatřili) kolo jsou motanin našich. Sic ohloze, žvlhům, životičhům, dšblám, Bohu a anjelům a sobě sami nikdež neutěeme. Kamkoli tedy kdo běží, sebe třeba jen s sebou nesa, již teré, špy i lučště, všecko spolu nese. Pro tož ta rada nedokonalá jest. Co tedy? Stoiků nečítednost na sebe vezmeme a zatvrďme se, abychom nic necitili a nedbali? Ó byt možné bylo! Ale zdaž síla člověka jest síla kamenná aneb těla jeho ocelivé, či Job (6, 12)?

A protož ta stoická udatnost tajem jest raději nežli nečtení bolesti. A kdo se za toho staví, že bolesti nedbá, staví se do času: když opravdová přijde (jakož vždy někdy přichází), nezdrží. A protož jiného dokonalějšího lékařství pohledati sluší: kteréž dá Bůh že nalezneme, jestliže nejprvé příčinám toho neukojitelného našeho kolotání vyrozumíme: totiž co to jest, což nás i původně z centrum našeho vystrčilo, i vystrkuje posavad? Jedním slovem mluvě, samosvojnost jest, bíduná, nešťastná samosvojnost všeho našeho časného i věčného neštěstí první příčina jest. Ale copak to jest samosvojnost, či někdo? Nekorunť se novosti jména, čtenáří milý, porozumíš mu snadně, a porozuměje za pravé dás. Jménoť jest nové, ale věc (ach, nešťastná věc!) hned s světem starožitná a víc než přilís známá. Jest pak samosvojnost, když člověk, Bohem a řádem jeho svázán býti sobě zosklivě, sám svůj chce býti: sám svůj totiž

3 samosvojnost A, L] samost V — 4m. trápení A, L] trápením V — 12 z společnosti lidské A, L] z lidské společnosti V — 14 s nadějí L, V] s nadějí A — 21 síla kamenná] síla kamenná? A, L, V — 23 ocelivé,] ocelivé? A, L, V — 27 slati A, L] potěbí V — 28 nejprvé A, L] nejprve V — 29, 32, 33, 36m., 37, 37m. samosvojnost A, L] samost V — 32 všeho A, L] chybí V — 33 chce býti A, L] býti chce V

Lékařství
proti trápení
myslí dvojce;
ale
nedostatečně.

Příklad toho na
anjelích.

Počátek kolotání náše samosvojnost 499
rádce, svůj vůdce, sám svůj opatrovník, sám svůj pán, sumou sám svůj bůžek. To jest začátek všeho zlého.

Nebo kdo sobě to tak v mysl vezme a na sobě se založí, ten se již dependent své (kterouž odjmaud, ne od sebe, má každý tvor) pouští a sám sebou státi chce, což tvoru nemožné: a tak přichází na zmatky.

Začal tu nešťastnou samosvojnost Lucifer v nebi, když zosklivě sobě s jinými anjely pod Stvořitelem státi, sám sobě stav svůj zlepšiti a výše se podati v umysl sobě vzal. Protož zdvihna se vystoupil z místa svého, chtěje trůn svůj naproti Nejvyššimu pustaviti, aby jemu rovný byl: ježto možné nebylo, aby dva Nejvyšší (totíž dva vrchové neb počátkové bytnosti) býti měli. Protož on té bytnosti, kteráž sama od sebe neproměnná jest a z níž jako z centrum všeliká bytnost vyplývá, se pustiv, spadl dolu i s těmi, kteříž se jeho přidrželi.

V čemž se jemu právě přihodilo, jako by ratoles některá stromu, sama stromem býti chtě, od snětu se odčesla: a na čem se držeti nemajíc (poněvadž se centrum svého strhla) dolu spadla. Nebo tu ač pod stromem leží a kořene třeba blíž než prve jest, poněvadž se však z centrum svého vytrhla a vlahy kořene zhavila, nelze ji než usadnouti.

Na týž opovázlivosti příklad dáblovým návodem člověk v ráji nastoupil, že pohrdna opatřením božím a jeho o sebe pečí, sám o sebe pečovati začal a sobě věci své připraviti umínil, aby

totíž rovný učiněn byl Bohu, věda dobře i zlé. Čehož nejen myslí a vůlí požádal, ale i skutkem se pokusil, smělé záporved boží zrušiv, a tak z mezi sobě vytknoutých vystoupiv. Ale co sobě tím dovedl? Jediná že spustiv se jakož Boha, pod nimž býti nechtěl, tak i tvorá, mezi nimiž v témž řádu státi málo se mu zdálo, i od Boha, i od tvorů i opuštěn jest, a hned se nahým, to jest rady, pomoci, ochrany, potěšení zbaveným uhlédal a seznal. Odkudž strach, tesknost, skrývání se, daremná a nešťastná kolotání, bolest a smrt následovalo, jemu i všechněm z něho poslým.

A tak tedy samosvojnost (ať ještě jinými slovy povím) jest, když člověk neb anjel, zapomena, že z Boha bytnost, život, radu, sílu a všecko má a boží vůli věci všeho světa jdou, a tak i jeho, on doma sobě sám obzvláštni svou kancelář zaráží, sám z sebe vůli, rozum, radu, sílu, světlo a život bráti chtěje.

1 svůj vůdce A, L] sám svůj vůdce V — 7 samosvojnost A, L] samost V — 8m. anjelích A, L] anjelech V — 10 vystoupil A, L] zvytoupil V — 12 totiž t. A, L, V — 13 vrchové neb A, L] chybí V — 14 se pustiv A, L] se spustiv V — 16 jako by A, L] jako kdyby V — 17 chtě A, V] chtě L — 19 a kořene... prve A, L] a blíž třeba než prve kořene V — 20 vlahy A, V] vlahy L — 22m. Příklad A] příklad L, V — 26 se pokusil A, L] se přičinil V — 28 opuštěn jest A, L] jest opuštěn V — 35 samosvojnost (ať... povím) jest A, L] samost jest V — 36m. samosvojnosti A, L] samosti V — 37 věci všeho světa A, L] všeho světa věci V

Příčina
z centrum
vycházení
pravá a jediná
jest,
samosvojnost.
Samosvojnost
co?

Příklad na
prvního člověka.

Vypsání opět
samosvojnosti.